

Блокування в Росії стають фактором політичної нестабільності

Іван Ус

головний консультант центру зовнішньополітичних досліджень Національного інституту стратегічних досліджень

11:33, 16.04.26

6 хв.

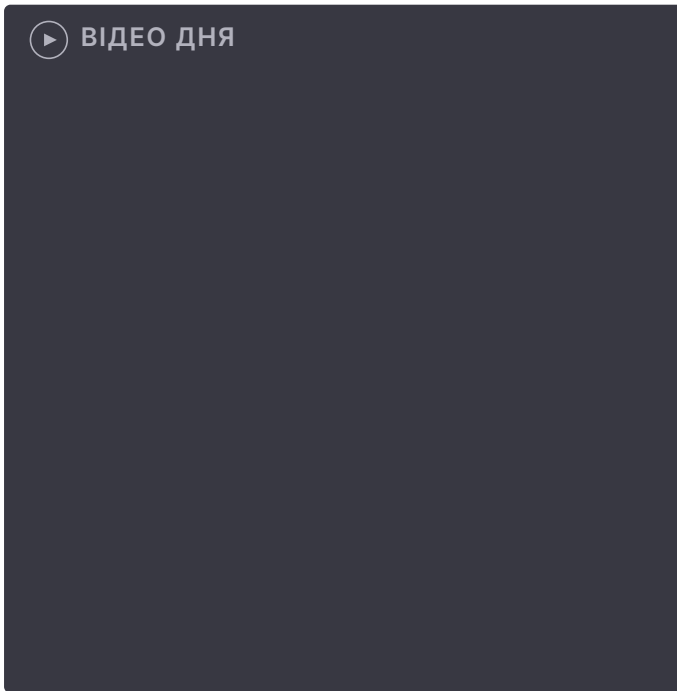

Історія з блокуванням інтернету в Росії остаточно вийшла за межі технічної політики й перетворилася на системний політико-соціальний процес. Ключова проблема не в самому факті обмежень, а в їхньому характері та масштабі впливу: вони зачіпають не абстрактні свободи, а базову повсякденну інфраструктуру – роботу, комунікації, доходи та доступ до інформації. У результаті формується якісно новий тип невдоволення – не ідеологічний, а прагматичний, і тому набагато стійкіший.

Механізм того, що відбувається, гранично прямолінійний. Будь-яка пропагандистська конструкція тримається доти, доки не вступає у пряме протиріччя з особистим досвідом. Як тільки обмеження починають заважати конкретній людині заробляти, працювати або просто нормально користуватися звичними сервісами, ідеологічні пояснення знецінюються. На їхньому місці виникає раціональна оцінка: система не забезпечує базову функціональність. Це точка, в якій лояльність починає розмиватися навіть у тих сегментах, які традиційно виступали опорою влади.

Особливість поточного етапу в тому, що збій відбувається не на периферії, а всередині самого лояльного середовища. Порушується негласний

контракт: держава гарантує відносну стабільність і передбачуваність в обмін на політичну пасивність.

“ **Блокування інтернету б'ють саме по цій конструкції, тому що створюють відчуття хаотичності та технічної некомпетентності управління.**

Коли система починає виглядати не як джерело порядку, а як джерело збоїв, це підриває її базову легітимність.

Далі запускається ефект накопичення. Кожне окреме обмеження саме по собі не є критичним, але їх сукупність формує стійке роздратування.

Проблема не в тому, що недоступний конкретний сервіс, а в тому, що зникає передбачуваність: сьогодні не працює одне, завтра інше, післязавтра ламається ще один елемент звичного середовища. Це перетворює інтернет з інструменту на зону постійного ризику, що безпосередньо впливає на поведінку людей і бізнесу.

Економічний аспект підсилює ефект. Сучасна економіка критично залежить від стабільного

доступу до глобальної мережі. Обмеження б'ють по малому та середньому бізнесу, фрілансу, цифровим послугам, освіті та медіа. При цьому спроби ізолювати внутрішній сегмент інтернету не створюють повноцінної заміни, а лише збільшують витрати та знижують конкурентоспроможність.

“ **У результаті формується відчуття, що держава не просто обмежує, а свідомо погіршує умови для економічної активності.**

Паралельно розвивається один із ключових міфів системи – поділ відповідальності між "верхом" і "виконавцями". Коли обмеження мають системний і повторюваний характер, стає очевидно, що мова йде не про локальні помилки, а про стратегічний курс. Це автоматично перекладає відповідальність на верхній рівень і руйнує механізм, який тривалий час дозволяв зберігати загальний рівень лояльності.

Інтернет у цій конфігурації стає універсальним подразником, тому що він вбудований у повсякденне життя практично всіх соціальних груп. Саме тому він здатний виконувати функцію тригера – не сам по собі, а як точка, через яку накопичується і проявляється загальне невдоволення. Коли збої та обмеження стають регулярними, вони починають сприйматися як системна проблема, за яку є конкретне джерело відповідальності.

У цій логіці виникає ризик переходу від пасивного роздратування до більш активних форм реакції. Не політичні гасла, а побутовий дискомфорт часто стають тим фактором, який знижує поріг готовності до участі в протестах.

“ **Коли обмеження зачіпають дохід, роботу та базові**

комунікації, у значної частини суспільства зникає мотивація зберігати колишню лояльність.

Інтернет у цьому сенсі перетворюється на каталізатор: він не створює невдоволення, але прискорює його перехід у публічну форму.

На цьому тлі влада опиняється перед вибором із двох несприятливих сценаріїв. Перший – часткове пом'якшення політики та спроба знизити рівень напруги через точкові поступки. Однак у логіці жорстко централізованої системи такий крок сприймається як сигнал слабкості та ризик втрати контролю. Другий сценарій – подальше посилення: розширення блокувань, посилення технічного контролю та зростання тиску на будь-які форми невдоволення.

Саме другий варіант виглядає найбільш імовірним. Якщо інтернет стає середовищем, в якому невдоволення може швидко поширюватися і координуватися, держава прагнучиме придушити цей ефект на ранній стадії. Це означає посилення репресивних механізмів: тиск на користувачів, адміністративне та кримінальне переслідування за публічну критику, обмеження каналів поширення інформації. Причому мова йде не тільки про великі протести, а й про превентивне придушення навіть мінімальних проявів незгоди.

“**Однак така стратегія несе в собі внутрішнє протиріччя. Репресії можуть тимчасово знижувати видимість протесту, але водночас посилюють глибинне роздратування.**

Чим жорсткіший контроль, тим сильніше відчуття несправедливості та відсутності зворотного зв'язку. Це формує замкнутий цикл: обмеження викликають невдоволення, невдоволення придушується, придушення посилює напругу.

У довгостроковій перспективі це підриває стійкість системи. Інтернет у цьому випадку стає не просто каналом комунікації, а індикатором стану суспільства. Через нього проявляється рівень довіри, ступінь роздратування та готовність до активних дій. І якщо тиск продовжує зростати, а повсякденні обмеження посилюються, накопичене невдоволення неминуче починає шукати вихід – у тому числі у формі протестної активності, незважаючи на ризики та репресивне середовище.

Таким чином, блокування інтернету перетворюється з інструменту контролю на фактор, який одночасно провокує зростання невдоволення і вимагає дедалі жорсткіших заходів для його стримування. Це робить ситуацію структурно нестабільною: система змушена постійно посилювати тиск, щоб компенсувати наслідки власних рішень, тим самим ще більше збільшуючи ймовірність збоїв і криз.

Тексти, опубліковані у розділі «Думки», не обов'язково відображають позицію редакційної колегії УНІАН. Докладніше з нашою редакційною політикою ви можете ознайомитись [за посиланням](#)

ДОПОМОЖІТЬ ПРОЄКТУ

ПІДТРИМАЙТЕ НАС

Читати УНІАН в Telegram

Читати УНІАН в

Facebook

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

Війна в Україні · Наталія Мосейчук + ·

Чи можна відмовитися від проходження ВЛК

Новини України · Новини Львова · Новини Києва ·

Адвокат розкрила нюанси в законодавстві про бронювання · Новини Одеси ·

Експерт пояснила, як розподіляється спадщина в Україні · Новини Дніпра ·

Кому треба замінити закордонний паспорт · Новини Харкова

Новини економіки · Курс долара · Курс євро · Курс валют · Тарифи на газ ·

Укрзалізниця · Біткоіни-курс · Тарифи на електроенергію

Прогноз погоди · Погода на завтра · Погода Київ · Погода на тиждень ·

Магнітні бурі · Погода на місяць · Синоптик

Гороскоп · Гороскоп на сьогодні · Гороскоп на завтра · Гороскоп на тиждень

Лайфхаки · Як відбілити білі шкарпетки · Чи можна додавати мед у гарячий чай ·

Чим можна пофарбувати крашанки · Що робити, якщо вкусив кліщ ·

Чому пральна машина трясеться при віджиманні · Які рослини посадити на могилі ·

Чим відмити унітаз від нальоту · Які мають бути пропорції кави і води ·

Як почистити пральну машину оцтом і содою ·

Як зробити перламутрові рожеві яйця на Великдень ·

Як почистити кондиціонер без майстра · Як смачно зварити сочевицю ·

Що смажити першим - цибулю чи м'ясо

Яке сьогодні свято · Коли Вознесіння Господнє 2026 ·

Привітання з Великоднем 2026 · Велика субота перед Великоднем ·

Привітання з Великоднем для військових ·

Коли відзначати Радоницю та Червону гірку в Україні

Lite · Рецепт · Зірки · Холостяк 2025 · Лайфхаки · Кіно · Астрологія · Мода ·

Свята · Магнітні бурі · Стосунки

Е НАС

І
'осії стають
їльності

овляє "перші у
вирощені в

ок в Лондоні
перше

ї" народилася
нили у Фастові

,уть знімати 4

Реклама

Сад-город · ТОП-10 найкращих декоративних рослин для саду ·

Як висаджувати кріп, щоб виріс пишним · Коли садити картоплю у 2026 році ·

Що посадити проти чорної плямистості поруч із трояндами ·

Що налити в нору крота · Чим удобрити моркву перед посадкою ·

Коли садити полуницю в Україні навесні · Як прогнати кротів з городу та саду ·

Що покласти в лунку при посадці помідорів · Чим обробити сад від моніліозу ·

5 найкрасивіших і невибагливих сортів троянд ·

Як правильно вибирати насіння у магазині ·

Фермер назвав найсолідший сорт буряка · Які квіти не можна висаджувати в саду ·

Найкращі сорти моркви · 5 основних правил обрізки дерев ·

Чому перець потрібно садити по два на лунку · Як обробити полуницю навесні ·

Чим обробити цибулю від цибулевої мухи

мають
хвороби
я

ділом по лісах і
ував

ували тактику
рт про атаку на

**гла мешканців
зідомило, чи**

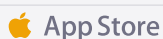
Рецепти · Желатинова глазур для паски · Як зробити копчену скумбрію в пляшці ·

Молочна глазур для паски без сирих білків · Дріжжове тісто на пиріжки ·

Ніжна теляча печінка · Суп з сочевиці · Торт "Спартак" ·

Смачний шоколадний торт із кремом та горіхами

о: ТОП-10
ослин для

але ненадовго:
з похолодання

[Правила користування сайтом](#) · [Політика конфіденційності](#) · [Про нас](#) · [Редакційна політика](#)
[соцмережах](#)

продюсер
адницю

**10:43 Після масованої атаки РФ
Зеленський дорікнув партнерам через
невиконані зобов'язання**

**10:43 Командувача ОК "Схід" Братішка
зняли з посади: ЗМІ розкрили, хто його
замінить**

10:41 Кремль зазнав масштабних втрат:
Росія переплатила \$130 мільярдів через
санкції, - ВІ

10:34 Названо моделі дизельних авто, які
в Україні готові відірвати з руками

**10:22 Оновлено Армія РФ атакувала Одесу
ракетами та дронами: багато загиблих і
поранених (фото)**

10:20 Психіатр назвав 7 ранніх ознак
деменції та хвороби Альцгеймера: на що
звертати увагу

**10:13 Комбінована російська атака по
Україні мала 2 особливості: Ігнат розкрив
деталі**

10:12 "ПриватБанк" підвищив ціну долара:
актуальний курс валют на 16 квітня

10:12 Психологи пояснили, чому дорослі

діти рідше відвідують батьків: справа не в образах

10:06 В Україні подорожчала валюта: курс долара і євро 16 квітня

10:06 ЗСУ просунулися на двох напрямках на Донеччині: в ISW розкрили подробиці

10:04 Віконні рами винесло, уся квартира в склі: мешканець Києва розказав про російську атаку

10:01 США вперше показали новий конвертоплан для спецоперацій: як виглядає MV-75 Cheyenne II

Реклама

09:58 "Страшна ніч": українські зірки відреагували на цинічну атаку росіян по Києву

09:40 Росіяни дві доби гатили по Дніпру: в місті є руйнування, загиблі та поранені (фото, відео)

09:33 Вчені розкрили нову таємницю Сонця

09:27 У Туапсе після атаки дронів палає один із найбільших НПЗ Росії (фото, відео)

09:19 Китай тестує систему управління сотнею дронів одночасно

09:01 Визначилися півфінальні пари Ліги чемпіонів: хто з ким зіграє

08:43 Росіяни обрали пріоритетний напрямок наступу: військовий розповів про ситуацію на півдні

08:30 **УНІАН** Депозити воєнного часу: скільки реально можна заробити на банківських вкладах в Україні

08:23 Кораблі ВМС США грають у "смертельні хованки" з іранськими мінами, - Politico

08:22 Швидкий тест для перевірки IQ: треба перемістити лиш один сірник

**08:18 Дві хвили комбінованих атак:
Повітряні сили розкрили деталі
російських ударів**

08:05 Армія США має винести три важливі уроки з війни в Україні, – колишній директор ЦРУ

08:00 16 квітня порадує киян теплою погодою та невеликим весняним дощем

08:00 Ось чому холодильник постійно гуде: як позбутися цього шуму

07:49 Пентагон звернувся до автовиробників із пропозицією випускати зброю, – WSJ

07:20 Гороскоп на 16 квітня за картами Таро: Рибам – терпіння, Стрільцям – нові емоції

07:15 Вчені закликали заборонити варити омарів живцем: у чому причина

07:10 Гороскоп на 16 квітня: Овнам – премія, Козерогам – збій та самообман

07:10 5-бальна магнітна буря насувається на Землю: коли очікувати удару (графік)

07:09 **оновлено** Атака на Київ: кількість загиблих різко зросла, серед поранених група медиків (фото)

Реклама

06:30 У четвер Україну розігріє до +18°, але частину країни накриють дощі

06:13 Насувається "Бог хаосу": астероїд підлетить до Землі набагато ближче за Місяць

06:00 16 квітня: Світлий четвер і Паска мертвих - чи можна йти на кладовище, що не можна робити

05:11 Займе 5 секунд: експерти назвали обов'язкову дію, яку слід зробити, заходячи в номер готелю

05:05 Екстремальна активність Сонця може спричинити масову паніку: які наслідки

05:00 Прийнято вшановувати померлих: яке свято 16 квітня в Україні та його прикмети

04:45 Оновлено Росіяни атакували Київ та Дніпро: спалахнули пожежі, серед загиблих дитина

03:55 Традиційний цемент відходить у минуле: вчені знайшли екологічну альтернативу матеріалу

02:48 Як збільшити врожай яблук: садівники назвали 8 рослин, які треба садити біля дерева

02:42 США посилюють економічний тиск на Іран на тлі переговорів, – Reuters

02:21 США оголосили нові санкції проти Ірану

01:59 США розглядають варіанти силового сценарію щодо Куби, – USA Today

01:53 Які напої допомагають схуднути, крім води: дослідники назвали топ-6

01:49 Україна суттєво скоротила час впровадження нових технологій, – аналітик Sky News

01:09 Лунін пропустив чотири м'ячі у матчі проти "Баварії", "Реал" вилетів з Ліги чемпіонів

00:47 9 заморожених продуктів, які дійсно корисні для серця

00:27 Японія вперше з часів Другої світової війни пом'якшить правила експорту зброї, – Reuters

15 квітня, середа

23:53 4 дати народження, представники

яких, швидше за все, віддадуть перевагу самотності

23:51 Росіяни почали "мангалити" субмарини у Балтійському морі: експерти пояснили, що з цим не так

23:47 Booking попередив про витік даних клієнтів: що потрапило до рук шахраїв

Реклама

23:19 Тариф на електроенергію може зрости вже цього літа, – експерт

23:08 США знали про плани Ірану щодо Ормузької протоки ще багато років тому, – аналітик Forbes

23:03 Покоління 60-70-х років зростало без вибору, і саме це мало несподіваний ефект

22:52 Французькі гелікоптери продемонстрували свою ефективність проти "Шахедів", але є нюанси

22:48 РФ хоче розмістити в космосі ядерну зброю: The Times пояснило, чим це загрожує

22:38 Кількість бронювань авіаквитків та готелів в Іспанії та Португалії різко зросла: у чому причина

22:06 США не продовжуватимуть дозвіл на продаж російської нафти, – міністр фінансів

22:06 Всесвіт удвічі старший ніж всі думали, а важлива його частина "зникла", – вчений

22:04 США відправили на Близький Схід тисячі військових, щоб змусити Іран піти на угоду, – WP

21:57 Зміна влади в Будапешті: у Politico розкрили, що означає перемога Мадяра для України

21:57 Зміна влади в Будапешті: у Politico розкрили, що означає перемога Мадяра для України

21:34 Росія націлилася на чотири міста-фортеці на сході України: подробиці від ISW

21:34 Чи будуть вимикати українцям світло у четвер: в "Укренерго" дали відповідь

21:29 Як зрозуміти, що хтось точно закохується у вас: 3 тонкі ознаки

21:26 Після поразки на виборах Орбан відмовився від участі в саміті ЄС, – Politico

21:22 Забули про "українських домогосподарок": Rheinmetall озброїть Бундесвер дронами на €300 млн

21:17 "Спіть спокійно, шановні партнери": Медведєв виступив із новими погрозами на адресу Європи

21:04 Ви точно помилялись: навіщо насправді потрібні відбитки пальців

20:57 Сумська розчулила сімейними кадрами з ботсаду: як відпочиває акторка

20:49 Археологи знайшли в пустелі гігантські кам'яні "ворота" віком 7000 років (фото)

Реклама

20:41 Російський безпілотник влучив у багатоповерхівку в Одесі: є загиблий та поранені

20:29 Україна впроваджує нову модель ведення війни, - Міноборони

20:27 Психологи назвали 3 фрази, які найчастіше повторюють нещасливі люди

20:25 Люди, які народилися в ці місяці, мають найпотужнішу ауру

20:13 Секрет у цифрах: хто за датою народження не вміє брехати

20:06 Справжнє золото для серця і мозку: яку консервну рибу варто їсти частіше

19:58 Британія передасть Україні сотні

тисяч снарядів і тисячі ракет до ППО, - Гілі

19:46 "Ззовні" добігає кінця: що відомо про фінал серіалу

19:45 Щури бояться одного продукту: простий спосіб "попросити" гризунів з дому та ділянки

19:30 Коли молодик у квітні: астролог назвала дату та 5 знаків Зодіаку, яким пощастить найбільше

19:26 **УНІАН** Масове встановлення бойлерів у квартирах може створити нову проблему: пояснення інженера

19:17 Україна отримає сотні ракет до Patriot: Пісторіус озвучив терміни

19:10 Навіщо перед смаженням риби лити на сковорідку лимонний сік: що буде, якщо цього не робити

19:05 Росія погодилась виплатити компенсацію Азербайджану через збитий пасажирський літак AZAL

19:02 Гокінг ошелешив прогнозом для людства: але є план "Б"

Реклама

19:00 Досвід НБУ може бути використаний в академічному навчанні, - голова НБУ Пишний

18:47 Чому люди воюють: вчені знайшли відповідь у конфліктах між групами шимпанзе

18:42 Затримки на години: нова система контролю на кордоні ЄС спричинила хаос в аеропортах, - FT

18:26 Держборг Росії досягне рекордних значень в найближчі роки, - МВФ

18:23 Дьомін "засвітив" квартиру Нікітюк та розсмішив мережу

18:22 Прогнози розійшлися з реальністю: Путін шукає винних у падінні економіки РФ, - Reuters

18:16 Як попкорн впливає на рівень цукру в крові: дієтологи здивували відповіддю

18:14 Чехія планує прискіпливіше ставитись до українців зі статусом тимчасового захисту, - посол

18:10 Чергова "перемога" Трампа: ціни на пальне у США злетіли до історичного рекорду

18:00 Коли садити полуницю навесні: чому досвідчені садівники зривають перші квіточки

17:57 Росія продовжує продавати скрапленний природний газ великому покупцю, - Reuters

17:55 Україні міг допомогти створити ракету "Фламінго" один з оборонних гігантів Європи, - ЗМІ

17:48 Містить незвичний інгредієнт: названо найкращу ковбасу у світі

17:44 "Дев'ята на підході": Трамп зробив гучну заяву щодо війни в Україні

17:42 Вийшов трейлер фіналу фентезі-серіалу "Добрі передвісники"

17:41 У США немає часу на Україну: Зеленський назвав причину

17:34 Не лише €90 мільярдів кредиту: Україна має отримати гроші від двох установ

17:33 Мадяр підтвердив ураження заводу авіапалива у глибокому тилу РФ (відео)

17:30 Чи потрібно вигулювати кішку на повідку: фахівці дали однозначну відповідь

17:24 59-річна Сумська здивувала перевтіленням, повністю змінивши стиль (фото)

Реклама

17:18 Хороші батьки старіють швидше:

дослідження на тваринах показало цікаву закономірність

17:14 Крихітний моллюск знищив цілий іспанський флот: ось як це було

17:05 Не можна просто взяти і вийти: Ступак пояснив, чому Україна не виведе війська з Донбасу

17:00 ППО нового покоління: Україна ефективніше за США збиває дешеві дрони, - західні експерти

16:57 Наступ РФ "задихнувся", переломний момент може настати вже цього року, - Welt

16:42 "Монті Пайтон і Священний Грааль": цікаві факти про культову пародію, яку покажуть українцям

16:29 Капуста раптово здорожчала: скільки коштує овоч в Україні

16:26 MODUS X вдруге поспіль очолив рейтинг ІТ-компаній, створених великим бізнесом, - ЗМІ

16:23 "Буде не дуже сильним": відома співачка оцінила шанси України на "Євробаченні-2026"

16:20 Як ранні люди взаємодіяли з неандертальцями: вчені приголомшили відкриттям

16:19 **УНІАН** "Ми не можемо змусити всіх": нардеп оцінив шанси на повернення чоловіків з-за кордону

16:08 Долар зріс, а євро відійшов від максимуму: офіційний курс валют на 16 квітня

16:07 Ці знаки Зодіаку наділені мудрістю стародавньої душі

15:55 Один із найкрасивіших пішохідних маршрутів Європи відкривається після дворічної перерви

15:54 Колишній тренер "Динамо" вперше прокоментував скандал із побиттям сантехніка

15:53 ЄС готується надати Україні багатомільярдний транш: Politico з'ясувало, коли надійдуть гроші

15:39 Трамп оголосив про відкриття Ормузької протоки

15:38 Навіщо росіяни хочуть створити в Україні буферні зони: відповідь експерта

15:36 Українські полярники зняли неймовірне явище в Антарктиці (фото)

15:35 Американська торговельна палата розкритикувала урядовий законопроект №14344 через загрозу монополізації портової галузі

Реклама

15:34 "Може собі дозволити": Білик приголомшила дорогим подарунком від шанувальника

15:33 **УНІАН** Коли Україна отримає €90 мільярдів та чи стане Фіцо "другим Орбаном" у ЄС, – економіст

15:30 РФ хоче дотиснути Мирноград і вже майже окупувала Гришине: у DeepState розповіли деталі

15:26 Дуєт Британії та України виграв у США конкурс на створення бойових дронів, – Axios

15:19 "Українська команда" передала 117 бригаді TrO партію генераторів та сіткометів, – Палатний

15:17 Скільки потрібно ходити, щоб мати ясний розум: лікарі назвали точну кількість хвилин

15:16 США вперше втратили розвідувальний БПЛА Triton: у Defence Express розповіли подробиці

15:15 **АКТУАЛЬНО** Як військові відсвяткували Великдень на передовій: великий вантаж на фронт, доставка пасок дронами і допомога фонду "Надія"

15:15 "Хочете відмовитись від обов'язку – здайте паспорт": Дикий про чоловіків за кордоном

15:05 Україна здійснила революцію у наступальній доктрині: аналіз розкрив, як це вийшло